

I. N. S. S. T.

EXERCITIUM ACADEMICUM,

De

CANTU
CYCNOTORUM,

Quod

Veniâ Ampl. FACULT. PHILOSOPHICÆ

In inclusâ Academiâ Aboënsi,

Sub

PRÆSIDIO,

Viri Pl. Rever. Amplissimique

DN. TORST. RUDEEN,

Poësis Professoris Ordinarii,

Publicè examinandum modeste

sistit

BENEDICTUS GRIMMRODT/

Ost. Botbn.

Die 3 Cal. Junii, Anno M. DCC. III.

In Auditorio Majori, horis con-

fectis.

Exc. JO. WALL.

SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS

Magnæ Fidei Viro,

In CHRISTO PATRI ac DOMINO

Reverendissimo,

DN. JOHANNI

GEZELIO,

S. S. Theologiæ DOCTORI

Consummatissimo,

Celebris Diœceseos Ab. EPISCOPO,

Eminentissimo,

Regiæq; ibid. Acad. PRO-CANCELLARIO

Magnificentissimo,

Nec non

Consistorii Eccles. PRÆSIDE

Gravissimo,

Et Scholarum EPHORO Excel-

lentissimo,

DOMINO, PATRONO ac MÆCENATI

meo summo, benignissimoq;

VITAM CUM FELICITATE!

M E quia non latuit, quàm sis, Placidis-
sime Præsul,
Submissis animis facitis, radiisq; favoris
Quàm foveas humiles tibi, Summe Patrons,
clientes;

Spem mihi dat venia, modo ne sperare negetur,
Implicito curis dum me præbere molestum
Audeo, non reputans quàm sit temerarius ausus.
Spero licere tamē, quod cernuus obsecro supplex,
Ante pedes ausim dum exilem ponere factum
Ingenii tenuis. Mitis Pater accipe chartam,
Quæ rudis hos minimè vultus est dignam
subire

Quantulacunq; datur, sat habens, sibi mica
favoris.

Semper in ore mihi superabunt fervida vota
Ut Prodesse diu multis DEUS, omnia qui dat,
Det tibi! Divinum quò nomen, nostra sa-
lusque
floret. Hinc cæli splendescas fulgida stella.

REVERENDIS. PATERNITATIS

Humillimus Clientis
Bened. Grantroot.

Pietate, Eruditione, ac
Pl. Reverendis, Clariss: Do

DN. M. LAURENTIO FORBUS,
 Pastori & Præposito in Remi cele-
 bratissimo vigilantissimoq̃.

DN. JOHANNI FORBUS,
 Pastori in Sijstajosi meritissimo.

DN. SIGFRIDO BONELIO,
 Pastori in Rusciano honoratissimo.

PRÆCE

PROMO

AVUN

at

EVER

nello non tem

RIS

Dignitate conspicuis,

Etissimis, Spectatissimo,

DN. BARTHOLDO VHAEL,

Pastori in Jlmola dignissimo ac fi-
delissimo.

DN. M. ERICO WALLEONIO,

Rectori Scholæ Uhloënsis dexter-
rimo.

DN. JOHANNI SIFELIO,

Senatori ac Civi Uhl. præstantissimo.

PTORIBUS,

TORIBUS,

CULO,

q̄
GETIS

pore suspiciendis.

Quam boreulianus concepit spem de
arbore à se plantatâ, boni olim
ex eâdem potiundi fructus, si ipsum
fefellerit; vanam multorum annorum ope-
ram dolebit valde. Ego sub vestra, Mæ-
cenates optimi, indefessâ curâ, insignis-
que in meum commodum studi, & nunquam
non cumulati beneficii aurâ, in literarum
viridario proficiens, semper quidem, ne tam
justi Vobis doloris materiam præberem, sum
adnixus; est autem summè mihi dolendû, quod
admodum insipidas feram primitias, qua
quidem sapidiores esse nequiverunt, utpote prime
nec suam dum consecuta maturitatem: Quas
tamen quâ par est observantiâ precor, ut
æqui bonique consulatis, quandoquidem opti-
me quoque arbores non nisi tales primo
tempore ferant. Meum, ut nunc, ita semper
fundam votum, ut indies pie laudis capiti-
o incrementa, salusque vestra & incolumitas
feris valde annis terminetur. Manens in-
definenter

CL. NOMINUM VESTRORUM

Cultor devotus & officiosus

B. G.

The
Förnähme HandelsMån i Uhlå/
Ehreborne och Wål-Achtade

Her JOHAN BONELIUS,
För sine Faderlige Wålgärningar
beprijslig /

Och

Her CARL BONELIUS,
Mine
Högtåhrade Mor-Bröder.

Så offta tänckan i mit sinne plår
sig fåsta/
Om alt hwad till mit gagn/hwad
omsorg för mit bästa
I härtils dragit ha'en/ och jämwåhl
dragen än'
Seen lijfweß afwundzman förlängst
min Fahr tog hän'
Så

Så faller thetta slut: iag wore jordens
börda /

Om en med hörsam tienst iag wist Ehr
thetför wörda /

Ja swårast jordens tynad / en otack-
samer Siähl /

Om iag näst GUD en skull Ehr ägna
alt mitt wähl.

Förmähr dock meera en till wedergäll-
ning gifwa /

An uthi lydno städz och tacksamhet för-
blifwa /

Annammen ty med gunst det litla af
min hand /

Som wara skal min plichts och Eder
godhets band.

B. Grankoot.

LECTORI BENEVOLO
SALUTEM!

*Q*uidem sapius me publicè
hujus exercitii specimen sus-
cepturum timor deterruit,
ne immaturus tanto moliri-
mini, quod maturiorum o-
mnino poposcisset operam,

succumberem. Cogitans enim quàm modicum
mihi est ingenium, quàm exigua eruditionis
copia, imò curtissima rerum omnium suppellex
non potui non herere, auderemne simplicitate
prostitutâ argumentum aliquod suscipere tra-
ctandum. Verùm enimvero ut, quoad pati-
untur vires, quacunque ratione responderem
hortatibus expectationique optimè de me me-

A

re-

rentium, non acquiebit animus, quin aliquid tentarem. Academicum itaque secutus morem, presentem de cantu cycnorum materiam brevi tantum schedio delineare constitui, sic quidem, ut aliorum de eo sententiis prolatis, modestèque examinatis, meam deinde suspicionem haut quicquam dissentientium auctoritati derogantem subjiciam. Tu interim B. L. in hoc scripto quod jam sterili Minervæ edo, ne desideres quæ ab illis sunt expectanda, quibus ingenium est felicius, quique omne genus præclarorum voluminum pluribus annis pervagati, magnam rerum scientiam hauserunt. Et tuæ dum me equitati commendo, Vale, & frui jube spe, quam de humanitate tuâ concepi certissimam.

§. I.

I animus esset tritam omnibus ferè disputaturis, semitam inire, primus philologicæ vocum huic opellæ præfixarum tractationi labor esset impendendus; Levioris verò indaginis cum sint, perexiguumque operæ ex inquisitis redeat pretium

tium, ne cui tædium suboriretur, cavendum putavi. Ideoque brevibus tantum cycni etymologiam noto; Constat illum à Lexicographis (a) ob albedinem à κύδνος, quo Syri candidum notant derivari, vel κύκνον quasi κύμασι νῶν vocari, quod fluctibus innatet, in quâ derivatione docti laudant convenientiam, si cum synonymo Olor ex ὄλος καὶ ὠεῖος ad quorundam mentem composito, conferatur, nam quâ formam externam totus pulcher est & speciosus. Etsi alij Olorem ab ὠδός l. pro d. positâ, ut Ulysses pro Ὀδυσσεύς, ductum existimant. Et quoniam à sono vocis aves denominare nunquam fuit insolens, non improbaverim quoque hanc sententiam doctissimi M. Varronis, (b) cui etiam ultrò adstipulatur Isidorus (c) multa, inquam nomina à sono vocis constat esse composita: ut Grus, corvus, cycnus, pavo, milvus, &c. varietas namque vocis homines docuit, qui nominarentur. Nec quis

(a) vid. Alsted. in Encycl. l. 5. Lex. Græc. & Schrevel. L. (b) de L. lat. lib. 4. (c) Orig. l. 12. c. 7.

4
 quis negaverit, Adamum nomina, quæ
 dedit singulis animalibus, partim ab iis
 quæ in sensus incurrebant, voce, colore,
 pilo, staturâ & corporis externâ specie
 sumsisse, partim ab iis quæ intus late-
 bant, soliqve animo se offerebant, in-
 dole atqve moribus. Quamobrem $\Delta\eta\eta$
 Hebræum nomen, quo Græci LXX.
 hanc avem ob intimiorem amorem di-
 ctam volunt, Lev. II. v. 18. ut naturæ e-
 jus contrarium removeret Bochartus; (d)
 cygnos, utut summis evehantur laudi-
 bus, immites esse & ἀλληλοφάγος, qui in-
 ter se alii aliorum carne vescantur, Pli-
 nio (e) cum aliis docente. Inde est quod
 in fabulis homines duri & immites in
 cygnos mutati narrantur, quorum pau-
 lō post metamorphosin videbimus. U-
 surpatur vox cygnus non rarō de Po-
 etis, quod patet ex Virgilio: (f).

Cantantes sublime ferent ad sidera cygni

Ita Horatius Pindarum adpellat Dirca-
 um cygnum, (g) insignitur quoque eo

no.

(d) in Hierozoic. p. 2. l. 2. c. 25. (e) l. 10. c. 23.

(f) Eclog. 9. (g) Carm. l. 4. ode 2.

5

nomine sydus cœleste; & per ἀνέφερον
Æthiopes cycni dicuntur, quemadmodū
hodieqve Æthiops Venetis, *Bianco* salu-
tatur. Quod autem de his in præsentī a-
gere non instituam, notius est quam ut
memorato opus sit.

§. II.

Omissio prolixiori vocum examine,
communem, de hujus avis cantu
veterum adeò scriptis, & vulgari quo-
que sermone celebrato, sententiam nar-
rabo. Non solūm existimatum, sed et-
iam pro vero habitum & adfirmatum
est, insignem cycnis in canendo compe-
tere suavitate, ob quam Musis can-
torum præsidibus dicati, & epitheton
nacti creduntur, quod Musici, Musarumque
aves nominentur, ut de illis
cecinit Callimachus: (b)

ἡ μὲν ἔφη κύκνοι δὲ θεῶν μέλποντες αἰοῖδοι
Μηόνιον Πακτωλὸν ἐκυκλώσωντο λιπόντες
ἑσδομάκις πρὸς Δῆλον ἐπήϊσαν δὲ λεχέην
Μαοσίων ὄρνιθες αἰοῖδότετοι πεπεινῶν.

Hæc

(b) vid. *Myr. Naz. Com. l. 7. cap. 25.*

*Hec dixit: cœnique DEI prædulce canentes,
Meonium relinquunt Pæctolum, terq; quaterq;
Mox cirea Delum volitant, circaque puellam,
Musarum volucres avibus imageturba canora.*

Scilicet tam delectabili voce creduntur modulari, ut animos hominum istâ dulcedine captos mirabiliter perfundant, unde Horatius: (i)

*O Mutis quoque piscibus,
Donatura cycni, si libeat sonum!*

Hanc canendi festivitatem illis competere vult Ulysses Aldrovandus, (k) cum aliis argumentis, tum præcipuè præclara illâ & suspiciendâ asperæ arteriæ structurâ persuasus, quam cycni, ex ejus observatione tubæ in modum reflexam, ad vocem artificiosè modulandam â naturâ obtinuisse videntur. Cujus dictis fidem addit Micrælius (l) sibi, inquiring, omne dubium de cycnorum cantu tubas imitante sublatum, quippe cui è Sueciâ in patriam redeunti, ad insulam quandam Pomeraniæ, suavissimum

amr

(i) L. 4. Carm. ode. 3. (k) Ornithol. l. 19. c. 1.

(l) in Lexis. Philos.

amplæ eorûm multitudinis audire con-
 tigisset. Simile quid de Pendasio tradit
 Bechmannus, (m) quod is cantantes in
 lacu Mantuano audierit, quodque pro-
 pè Londinum in Tamesi festivis eorun-
 dem cantibus subeuntes classes excipi-
 antur; funeris verò sui an sint cantatores,
 secusve, id dubium habet. Cæterum
 ut aliàs cantitare feruntur, ita maximè
 horâ mortis imminente gestire, dulceis-
 simisque concentibus finem suum præ-
 stolari, & eo excepto alacres mori, è
 Poëtis imprimis Martialis (n) nobis
 persuadere conatur:

*Dulcia defectâ modulatur carmina linguâ
 Cantator cycnus funeris ipse sui.*

Quod idem nec Ovidius (o) negat,
 licet flebiliter fieri dicat:

*Facens ripâ deflere Caystrius ales,
 Dicitur ore suam deficiente necem.*

Per Caystrium alitem, cycnos à Cay-
 stro Lydiæ fluvio sic adpellatos intelli-
 git, ibi enim frequentes versari solebant.

EX

(m) Syst. Phys. l. 6 c. 24. (n) l. 12. Epigr. 77.
 (o) lib. 3. Trist. El. 1.

8
Ex hac eadem sententiâ, de suavissimâ eorum proximè ante mortem melodiâ, proverbio jactatur: *cycnea cantio*; id quod de opere alicujus paulò ante finem vitæ elaborato, suavi ac polito, præcipuè si cantilenam scripserit, eamque moriens cecinerit, dici suevit. Sic Simeonis cantio, quâ cecinit ultimò Christum complexus, cycnea audit. Et Cicero (p) de L. Crasso, *illa, inquit, tanquam cycnea fuit divini hominis vox & oratio, quam quasi expectantes, post ejus interitum veniebamus in curiam, ut vestigium illud ipsum, in quo ille postremùm institisset, contueremur.*

§. III.

Innuebam modò fabulam de cycneâ metamorphosi, quoniam ergo non incommodus ei referendæ visus est mihi hic locus, neque ulterius eam differam. Multis hoc fatum adfingitur, & quidem tam de nomine, quàm causâ propter quam, in diversas abeunt scriptores sententias. Tribus verò potissimum contigil;

(p) lib. 3. de Orat. 2.

gisse memorat Celeberr: Llodius, (q) imprimis Cycno Neptuni filio, quem omni ex parte invulnerabilem, tempore belli Trojani, Achilles sæpius frustra jaculis adpetitum, re tandem intellectâ, humi prostravit, genibusque collo innixus exanimavit, cumque cadaver spoliaturus esset, arma invenit vacua & illum â Parente in avem sui nominis mutatum; quem actum jucundè depinxit Ovidius, (r) pauca tantùm adferam:

--- *Impulsum resupino corpore cycnum
 Vi multâ vertit, terraque adfixit Achilles.
 Tum clypeo, genibusq; premens præcordia duris,
 Vincla trahit galeæ, quæ presso subdita mento
 Elidunt fauces, & respiramen iterque
 Eripiunt anima. Victum spoliare parabat:
 Arma relicta videt, corpus DEUS equoris albam
 Contulit involucrem, cujus modo nomē habebat.
 Alterius etiam Cycni Hyries filii, similiter in olorem versi, mentionem facit Ovidius: (s)*

B

Phyl-

(q) in Dict. Poët. voce cycnus (r) Met. l. 22. fab. 3. (s) Met. lib. 7. fab. 13.

Phyllius amator, puero -- --

Premia poscenci, taurum suprema negavit.

Ille indignatus, cupies dare, dixit, & alto

Desiluit saxo; cuncti cecidisse putabant:

Factus olor niveis pendebat in aëre pennis.

Tertius Cycnus, Ligurum Rex insola-

biliter Phaëtontis propinqui sui necem

deflens, in hanc avem commutatus fer-

tur, quod liquet ex Virgilio (t)

Non ego te, Ligurum ductor, fortissime bello,

Transferim cycne, &c.

Namq̄ ferunt luctu cycnum Phaëtontis amati,

Populeas inter frondes, umbramque sororum

Dum canit, & moestum musa solatur amorem,

Canentem molli plumâ duxisse senectam,

Linguentem terras & sidera voce sequentem.

Quod idem, ut & avem insuper ipsam,

ejusque naturam lepide admodum ex-

ponit iterum Ovidius; (u) ideoque ejus,

egregia cum sint, non vereor huc trans-

locare verba:

Ille (Ligurum Rex) relicto

Imperio, ripas virides, amnemque querelis

Eris.

(t) *Aeneid. l. 10. v. 285.* (u) *Met. l. 2. fab. 4.*

*Eridanum implet, sylvamque sororibus
auctans:*

*Cum vox est tenuata viro, canaque capillos
Dissimulant pluma, collumque à pectore longè
Porrigitur digitosque ligat junctura rubentes:
Penna latus velat, tenet os sine acumine ro-
strum;*

*Fit nova cygnus avis, nec se cæloque Joviq;
Credidit, ut injustè missi memor ignis ab illo;
Stagna petit patulosque lacus; ignemq; perosus,
Quæ colat, elegit, contraria flumina flammis.
Pluribus adhæc ut Cycno Martis filio,
Diomedis sociis, Jovique ipsi id genus
metamorphosis vel species adsumta ad-
scribitur; sed quorsum hæc recensendo
vel me vel Lectorem meum fatigo,
cum nec instituti sit de iis talibus li-
res aliquas movere? Aut quis sanæ
mentis eò adducitur, ut credat unquam
fuisse tempus, quo revera homines ita
sint in aves, vel plantas, boves aut alias
res mutati, sicut Poëtæ fabulantur? Tri-
buendum ergo eorum licentiæ & sua-
vitati, ut quæ cæteroquin Orator non
si-*

sine mendacii culpâ vellet persuadere, his nemo vitio vertat, si quosdam ob mores degeneres, naturæque cum brutis adfinitatem, in eadem jucundo metro verlos effingant. Sic plerique horum crudelitatis arguuntur, Imprimis Neptuni filius, qui uxorem Philonomen propriâ manu necasse, filiumque Tenem, arcâ inclusum in mare conjecisse narratur. (x) Insignis quoque in hâc arte fuit Martis filius; in Thessaliâ enim transeuntes occidit, Patri ex cæsorum capitibus templum erecturus. Reliquos, si probi fuerint, qui novit, laudet.

§. IV.

Ad prius de cantu negotium redibo, adlatasque Poëtarum opiniones, etiam Philosophorum adplausum obtinuisse ostendam. Aristoreles, designato quàm cyeni sive olores sint pulchri, quàm multam sobolem progignentes, in lacubus & paludibus viventes, iracundiæ

(x) Bochart. in Hierozoic. loc. cit.

diæque obnoxii; μόχ (γ) ὠδικοί δέ, inquit, εἰσι, καὶ περὶ τὰς τελευταῖς μάλις αἰδοῖσι, h. e. canorè sunt, Et præcipuè jam jam morituri canunt: Flebili vero voce, quod satis ibidem quoque indicat. Inter alios hujus sententiæ patronos eximii sunt Plato cum Cicerone, qui de re eadem uno quasi ore loquuti videntur. Verba Platonis sunt, Marsilio Ficino transferente: (z) *Cycni quando se brevi præsentium morituros, tunc magis admodum dulciusque canunt quàm antea consueverint, congratulantes quod ad DEUM sint, cujus erant famuli, jam migraturi.* Indignatur deinde aliquos, hos ex dolore mortem lugere, opinatos esse, nullam avem aliquo incommodo adfectam cantui indulgere existimans. Dat etiam causam, quare vaticinentur ac cantent: scilicet, quod Phœbi aves a Phœbo, (Apol- line) Musarum duce divinandi habeant facultatem, sicque fati sui non possint

es-

(γ) *Hist. An. lib. 9. c. 12. (z) in Phædon. p. m. 221. vid. Cic. l. 1. Tusc. 2. cap. 30.*

esse ignaræ. Deinde quod providentes quid in morte boni sit, vel certè quantum molestiarum, quibus heic pressi erant, sint relicturi, canendo imminenti post mortem status dulcedinem præcipiant, quæ eò adspirantibus piis dolorem certe ac timorem omnem in mortis confinio abesse jubet. Ab hoc accipiens locutus est Cicero, simillima itaque verba adscribere superfedebø. Plures si investigandi essent hujus opinionis auctores, & mihi eorum major daretur copia, plurium quoq; superioribus quadrare sententias non diffiderem. Interim quanta apud veteres de cycnorum cantu fama viguerit, vel ex adductis non obscure colligi potest.

§. V.

Jam quid de cantu cycnei veritate sit habendum si quis me roget, dico agentium non minorem esse turbam ac est negantium, & auctores utrinque laudari suâ ætate celeberrimos: horum tamen
qui

qui negant, rationibus motum, me
 quidem, cantum illum cyeni moribun-
 di in fabulis habere juxta confiteor.
 Neque enim credo quemquam nostrum,
 quibus tamen sæpius avis hæc est con-
 specta, dulcem illam sive moribundi cy-
 cni, sive à morte remotioris vocem &
 cantum auribus suis hausisse; quin pror-
 sus contrarium omnium docuit tem-
 porum experientia, esse scilicet asperam
 streperamque huic avi vocem quam-
 diu vivit. Unde cum Virgilio rectè
 fateri habemus: (a)

Dant sonitum rauci per stagna loquacia cyeni.
 Et cum Æliano, (b) respondere iis quæ
 nobis adverlantur: πεπίσευται ὅτι ἀδει
 ἐγὼ δὲ ἀδούτος κύκνη ἐκ ἡμεῶν, ἴσως δὲ
 ἔδὲ ἄλλος, i. e. creditur canere, ego verò cy-
 enum canere nunquam audiivi, fortasse ne-
 que alius. Quod si tamen Micrælio, cu-
 jus supra nobis relatio memorata, quis
 fidem velit habere; cogitet, an, quem-
 admodum omnium horum una est na-
 tu-

(a) *Æneid.* l. II. 452. (b) *Hist. Var.* l. I. c. 14.

tura, ita vox quoque non sit eadem?
 Id sanè neutiquam Luciano contigit,
 qui hujus unius cycnei cantus & electri
 famâ ductus Italiam adiit, rei verita-
 tem exploraturus: cui nautæ Padenses
 de hoc sciscitanti, (c) sublato risu, (ludere
 enim & mendacia narrare eum existi-
 „ mabant) Nos, *inquiunt*, semper remi-
 „ gandi studio operam dantes, ac penè
 „ omnem à puero ætatem laboribus in
 „ Eridano consumentes. paucos nonnun-
 „ quam cycnos conspeximus in fluminis
 „ paludibus, qui incomtam & inamœ-
 „ nam vocem, sonumque parum fir-
 „ mum edere solebant, ita ut corvos
 „ & graculos cum illis collatos, Sirenas
 „ esse confirmare possis; cæterùm, dul-
 „ ce quiddam & optabile ut tu dicis, ne
 „ in somnio quidem caentes audivi-
 „ mus itaque demiramur, unde ista in
 „ hominum opinionem venerint. Al-
 drovandi opinionem, arteriæ asperæ
 constitutio, non citiùs firmabit, quam

COR-

(c) *Vid. ejus dialog. de electro.*

convellet, cum in tubæ modum protensa
asperum quid videtur sonitura, suave
non item. Imò detexisse dicitur anatomi-
a serior, destitui hanc avem omni-
bus, quibus suavitas cantus juvatur. Et
licet aspera illa arteria, ad ejus volun-
tatem in tubæ modum esset reflexa,
quàm tamen malè à causa finali argu-
mentetur, scribit Francisc. Villugh-
bejus; (d) *quamvis* inquit, *natura,*
ordinaria DEI ministra, semper agat ob
aliquem finem, nos tamen persæpe latet quis-
nam ille sit, nec raro evenit, ut longè diver-
sus sit ab eo quem nobis imaginamur, utque
fallamur etiam cum eum certissimè tenere
credimus, nec alium esse posse opinamur, quam
quem nobis presumpsimus. Nihilo magis
favet Aldrovando Jul. Scaliger, (e) dum
in Cardanum, qui fuit ex castris adfir-
mantium, invehitur his verbis: *de cygni*
verò cantu suavissimo, quem cum mendacio-
rum parente Graciâ jactare ausus es, ad
Luciani tribunal, apud quem aliquid novi
C di-

(d) Ornithol. pag. 273. (e) Exercit. 232.

dicar statuo te. Reliqui à veritate alienum esse dicentes, atque inde ut falsum explodentes hoc de cantu cycnonū commentum, sunt Athenæus vel Mynidius apud illum; (f) Plinius, (g) Bodinus in suâ methodo, (b) Barclajus (i) & Willughbejus, (k) ut alios hac vice taceam.

§. VI.

Non sterilem fore in occupato hoc negotio laborem autumaverim, si ex occasione paucis vanitatem auguriorum excutiam, quò facilius, quæ Plato de divinandi facultate in cycnis posuit, vana esse cognoscamus. Eò dementiæ miseros atque semel deceptos, scimus abstractos fuisse mortales, ut postquam ingruit à lapsu perpetuus malorū metus, impenso agitentur desiderio prospiciendi finem spei suæ vel metus, quò mala impendentia evitare, futurosque

(f) lib. 9. (g) *Hist. Nat.* l. 10. c. 23. (h) c. 4.

(i) *Argent.* l. 2. cap. 15. (k) *Ornit.* p. 272.

eventus sibi secundos polliceri possent; ac salvos se & incolumes præstare. Superstitiosa autem sollicitudo facile sibi persuasit, aves in aëre, hoc est, spirituum domicilio viventes, etiam eorundem consiliorum participes esse, adeoque habere divinius aliquid, imò in cantu quoque quarundam earum quiddam præsentiens & divinans esse credidit; unde auspiciis supra modum addicti, nihil inchoarunt, aut moverunt, nisi consilio ab oraculis petito aut augurio ab avibus capto. Sed o! cæcitate eorum immensam & commiseratione dignam, quâ, ad ludibria immundi spiritus pro divinis monitis acceptanda, mentis oculis erant occæcati! Quid aves cum hominum actionibus habent commercii? & quomodo ea, quæ in alienâ sita sunt voluntate, eis innotescunt? An temerarium non sit statuere, DEUM arcana sua hominibus, ipsisque adeo Angelis planè ignota, avibus revelasse? Audiamus Isidorum, (1)

(1) lib. 10. orig. c. 7.

egregiè de vanitate auguriorum dicentem: cornicem, ajunt augures hominum citras significationibus agere insidiarum vias monstrare, futura predicere. Magnum nefas hoc credere, DEUM consilia sua cornicibus mandare. Simile nobis judicium de reliquis esto. Ideoque rectè cecinit Urfinus: (m)

*Quarito Macenas laudes & commoda rerum,
Deme sed auguriis ominibusque fidem.*

& mox

-- -- *Ipsè DEUS fato meliore gubernat
Res hominum fidas (si sapias) ergo DEO.*
Quod si advertas varios sæpe, eosque diversissimos, aliis prosperos, aliis funestos, ex eadem unius avis observatione eventus prælagiri; facilè hanc dementientium opinionè eliminabis, tanquam à Christianis præsertim animis longissimè removendam: nihil enim impedit, quin vaticinia isthæc damnent, quum præterea sæpius auspiciis intellexerint præ-

(m) in Profop. ad Angel. Suasum.

prædicta, quæ aut nullum aut contrarium sunt sortita eventum. Unde multos pro lubitu augurum prædictionibus partisse legimus, auguriumque contra se edictum felici successu eluisse, quorum exempla cupienti passim in vitis Cæsarum suppeditabit Suetonius. Ita Alexander Magnus illis, cum in rem suam erant, usus est, sin contra respuit & contempsit. (n) At dices sagacitamen naturæ instinctu, aëris mutationem præsentire? Respondeo id quidem verum esse si explices quem ad modum Virgilius: cujus hæc leguntur (o)

*Haud equidem credo, quia sit divinitus illis
Ingenium, aut rerum fato prudentia major:
Verum ubi tempestas, & cæli mobilis humor,
Mutabere vias, & Jupiter humidus austris
Densat, erant quæ rara modo, & quæ densa,
relaxat;*

*Vertuntur species animorum, & pectora motus
Nunc*

(n) Vid. Curt. l. 7. c. 7. & l. 9. c. 4.

(o) Georg. l. 1. v. 415. & sequens.

*Nunc alios, alios dum nubila ventus agebat,
Concipiunt: hinc ille avium concentus in agris,
Et læta pecudes, & ovantes gutture cordi.*

Si verò sui ob oculos versantis periculi,
mortisque sint nesciæ, ceu pulchrè o-
stendit Judæus Mosellanus, qui, teste
Eusebio, (p) cum in exercitu Alexan-
dri Magni juberet augur, ut staret exer-
citus, conspectâ ave, scommate hoc au-
spicem excepit, ave sagittâ ictâ: *stul-
tum est ab ave belli eventum velle doceri, que
suæmet cædis non novit eventum*; quid,
existimabimus in alienis periculis esse
prudenteriores? Cum ergo, quantum
mihi persuadeo, inepta hæc sit Platonis,
utut celebris alias Philosophi, sententia,
eandem, quoniam fas est, rejicio, mul-
tò prudentiorem hac in re existimans
Ciceronem, qui, licet & ipse habeatur
fuisse augur, illis, qui hinc fraudes col-
legarum optimè eū habuisse perspectas
credunt, non sine risu tamen falsas & ina-
nes

(p) lib. 9. de præp. Evang.

nes eorum divinationes illudit atque dam-
 nat. (9) Haut majoris momenti faci-
 enda videntur illa, quæ habet Plato de
 desiderio status imminentis, cum, ut
 cæteris brutis, ita huic quoque avi de-
 sit ratiocinandi facultas quâ de futuris
 cogitet, eaque expetat: frustra enim ab
 Apolline tantum esse dixeris donum,
 quod elargiri solius DEI est.

§. VII.

Cæterum quoniam & Patrum quo-
 rundam de hoc cantu opiniones ce-
 lebrantur, sicco, ut dicitur, pede nequeo
 eas transire, quò minus & hic contem-
 plationi subjiciam. Existimat Nazian-
 zenus sibilum istum, tantopere cantile-
 næ nomine celebratum, ex complosione
 alarum resultare. Verba ejus sunt: (r)
 Τίς ὁ κίκυα συνφαίρω τῆν ᾠδὴν, ὅταν ἐκτε-
 νίση τὸ πτερὸν τῆς ἀρπυίας, καὶ μὴ μέλ-
 ῳ τὸ σέριγμα; i. e. Quis cantum illum cum cycnò
 contexit, quo tempore alis in auram expansis
 ejus

(9) lib. 2. de divinat. Sapius (r) Grat. 34.

ejusmodi sibilum edis, qui sit instar carminis? Et apud eundem (f) cycni ipsi: ὄταν, inquit ἀνώμεν τῷ ζεφύρῳ τὰς πτέρυγας ἐμπνέειν ἡδύ τι καὶ ἐναρμόνιον, i. e. cum zephyro pennas nostras inflandas permittimus, ut suave quiddam, & concinnum inspiret. Nec ab hâc sententiâ abludit div. Chryloftomus. (t) Ἡ γένος τι πέφυκεν ἀνθρώπων τοῖς ῥισιν ἔμυσσον ὡσπερ τὰς κύκνες φασι τοῖς πτεροῖς; h. e. An unquam quoddam hominum genus apparuit, quod naribus benè caneret, quemadmodum cycnos facere ajunt? Simile quid Statium quoque sensisse autumant docti ad illud, (u)

Claraque gaudentes plauserunt limina cycni,
Exponentes plausum de alis. Sed hanc retulisse sententiam, propemodum credo est refutasse: nam quamvis verum esset, quod inter volandum alæ sonitum aliquem darent, non tamen propriè cycni dicerentur ἄδειν, quod de ὄρισσι μυστικοῖς à veteribus fuit usurpatum. (x) Nec
sua.

(f) in Epist. ad Celeusium (t) Orat. 33. (u) Silv. 1. (x) Ælian. Hist. Var. l. 1. c. 14. in notis

suavis illa in voce harmonia aliunde dependet, quàm ab asperæ arteriæ aptissima structurâ, seu laryngis, qui voces stringit, laxat, diducit, abrumpit varièque inflectit, & à constitutione linguæ. quâ aves veluti plectro voces modulantur, adde habitudinem rostri, quod voces commurmurat & explodit, intracti aëris qualitatem & quæ alia habet Kircherus in Musurg. universali. (y) Hinc scripsit Aristoteles: (z) *Quibus lingua non est libera vocem non emittunt.* Et strepitum quem agitatae per volatum alæ excutiunt, vocem esse negavit; unde multò minus suavioris concentus nomine venire meretur.

VIII.

His pro ingenii modulo simpliciter, expeditis, superest ut indicem quâ occasione huic figmento imminuisse suspicer, Græcos Latinosque Poëtas. Nam cantum illum, ceu jam dudum

D

in-

(y) lib. 1. c. 14. §. 3. (z) Hist. An. l. 4. c. 9.

innui, fabulis omnino accenseo. Sic enim res se habet iudice Ampl. Rudbeckio: (a) quod Imminente brumâ, abiturum moluntur cycni, quoniam verò gregatim, Olao Magno testante, discedere cupiunt, clamoribus mutuis sese primum colligunt. Cumque eodem tempore & Sol versus austrum discedere videatur, hinc, ait, ingenio poëtico suggestam esse materiam, mœroris ac luctus fingendi ob solis discessum, qui discessus eadem fingendi licentiâ in mortem solis transit. Similia nos Faninæ scaldus docet, (b) scilicet, quod hyeme ingruente, Phoenix, per quam nostri solem intelligebant, in Æthiopiam avolet, cycnis, anseribus sylvestribus, hirundinibus, & aliis quibuscunque brumæ impatientibus volucris stipata, quarum ipsa dux esset, nemini tamen comitum majorem, quàm cycno dolorem discessu suo creans, cujus tum cycnea audiebatur cantio, antequâ paludibus Ponticis

five

(a) *Atl. part. 2. pag. 249.* (b) *Rudb. ibid. p. 246.*

five Bothnicis exiret. Uni verò cycno les-
 sū ob solis abitū tribuerunt, quia volatiliū
 postremus, sole discedente Septentrio-
 nem deserat, in majoris tristitiæ signum,
 amictu cum hyeme nostrâ communi.
 Quod item per hanc avem solis vicissitu-
 do à Veteribus nostris fuerit indigitata,
 ludus adhuc in patriâ nostrâ ferè ubiq;
 superstes, & Festo Julio (five Nativi-
 tatis Christi tempore) usitatissimus no-
 bis commendat, adpellatur iste *Stwa-
 nesång; lefen/ cantio ludusque cycneus*, licet
 jam non adeò religiosè numerus, ac à
 priscis, observetur. Ratio ludi est; quod
 selectis biniſ ē grege ludentium, vesti-
 bus lineis ac candidis induuntur, qui no-
 mine cycni insigniti, ut colorem, ita vim
 brumæ exhibebunt. Bini deinde fiunt
 anseres, quibus quondam tricenti, nunc
 pauciores, prout quandoque fors com-
 pulerit, pulli adjunguntur anserini vo-
 cati. Tum instituta saltatione, cycni in-
 star postium oblongo linteo formant
 limen, per quod tanquam ostium, omne
 pul-

pullorum agmen, ducem suum anserem sequens, irrumpet. Ibi sæpius repetitâ cantione in modum dialogi inter cy-
cnum ac anserem, semper ultimus pullo-
rum avellitur, donec tandem nemo su-
perfit. Hæc forte cum hinc è Septen-
trione nostri quondam Majores ad Græ-
cos peregrinabantur, (peregrinati au-
tem sunt sæpiuscule, testantibus antiquis
nostris legibus) illis referebant ceu rem
sibi familiarem, cujus quia non capere
potuerunt rationem, ut fit, pro lubitu
explicuerunt. Quæ enim inaudierant,
tam docta eis visa sunt & concinna o-
mnia, ut facilè plerorumq; animis in-
hælerit opinio, non esse fabulam, a-
licui rei aptatam, sed ut Hi protulerant,
ita quoque dictis planè veritatem sub-
esse. Licet verò idem penes ipsos non
responderet experimentis; spes tamen
de eo apud Eridanam audiendo, ex-
spectatione suspensos in fide detinuit,
donec Lucianus turpiter elusus, suâ ex-
perientiâ vanitatem declararet. Nihilo

minus ob fictionem adeò ingeniosam sic eis placuit, ut poëmata, odasque suas, eò, insuper aliis multis, similiter à Nostris acceptis, tanquam exemplis, aut narratiunculis, saltim ob antiquitatem in pretio habendis, aurium demulcendarum gratiâ exornare atque interpolare maluerint. Non autem mirari licet, quod ita in errores inciderint, cum ritè fabulam, aut quid per eam intelligeretur, non perceperint; quod si omnia eis innotuissent, quin rectius quoque hâc de re dijudicassent, non est quod dubitemus; hætenus Clarissimus Rudbeckius.

Cæterùm quandoquidem nobilis argumenti tractationem, mea tenuitas eò, quò procul dubio quis sagacioris ingenii esset deducturus, haut valeat extendere; quod simplici natum est ingenio, jejuniusque adtuli, ne tibi humanissime Lector, nimis displiceat, assiduus sum orator, favoris insuper tui dexteritatem ambiens, ut quæ deside-

ran-

rantur ex animo suppleas, erroresque
meos, si quando lapsus sum, benignè
interpreteris. Talis si beneficii non
fueris gravatus dare mihi exemplum,
erit cujus memor tuis vicissim
rebus nunquam non
studebo.

SOLI DEO GLORIA.

*Eruditione & morum venustate
Politissimo Juveni*

DN. BENEDICTO GRANNODI/

Amico sincerè dilecto,

Disputationis hujus Authori ac Respon-
denti Pereximio.

Ex aviū cantu, mala, nec non prospera, fata
Gens sperare sibi barbara non verita est,
Tanta fuit genti circum præcordia nubes
Et menti rabies tam male sana fuit,
Scilicet his superos aperire futura pu-
tavit

Atque regi vitam talibus indicis.

Quæ quia ritè satis tua dissertatio acuta
Diluit, & monstrat quæ canit albus
olor,

Hæc ego non recinam multis, sed fausta
precabor,

Ut tua sic Dgminus capta probare velit,
Voce tua loqueris quæ nunc vel Apolline
digna

Olim Christicolis fata futura canas.

Sic ex Animo gratulatur

JOH. ARGILLANDER.

Pereximie DN. RESPONDENS,
Amice singulariter di-
lecte.

Pervigil arborum cultor spe messis
in agris
Stat nunquam segnis, sed sedulus usq;
laborat,
Sedulus invertit rastris & vomere ter-
ram.
Haut secus invigilas literis, Sectator ea-
rum
Tu, cupiens posthac ex illis carpere
fructum.
Gratulor ex animo, quod curæ sint tibi
Musæ;
Perge tuis cæptis, quondam meminisse
laboris
Dulce Tibi fuerit, cum præmia grata
sequentur.

ERICIUS Swahn.

